

418

OBWIESZCZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 29 września 1949 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych.

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 2 lipca 1949 r. o zmianie dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych (Dz. U. R. P. Nr 42, poz. 309) ogłaszam w załączeniu jednolity tekst dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 106 i Nr 38, poz. 192) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 2 lipca 1949 r. o zmianie dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych i z zastosowaniem nowej ciągłej numeracji artykułów i ustępów.

Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych nie obejmuje przepisów art. 2 i 5 ust. 2 ustawy z dnia 2 lipca 1949 r.

o zmianie dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych, które stanowią:

Art. 2. „Przepisy dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych, ze zmianami, wynikającymi z niniejszej ustawy, mają zastosowanie do wszystkich przypadków nieodpłatnego nabycia ze spadków, zapisów, dalszych zapisów i poleceń testamentowych, w których decyzja, ustalająca zobowiązanie podatkowe (nakaz płatniczy), nie została doręczona przed wejściem w życie ustawy“.

Art. 5 ust. 2. „Przepis art. 1 pkt 1 lit. b) obowiązuje od dnia 1 maja 1947 r.“

Powołany przepis art. 1 pkt 1 lit. b) stanowi w jednolitym tekście art. 2 ust. 1 pkt 2.

Minister Skarbu: *K. Dąbrowski*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 29 września 1949 r. (poz. 418).

D E K R E T

z dnia 3 lutego 1947 r.

o podatku od nabycia praw majątkowych.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

DZIAŁ I.

Przedmiot opodatkowania.

Art. 1. 1. Podatkowi podlega nabycie praw majątkowych.

2. Jeżeli nabywca prawa majątkowego oświadczy następnie, że nabył je na rzecz osoby trzeciej, nabycie prawa przez osobę trzecią w wyniku tego oświadczenia podlega odrębnemu opodatkowaniu.

3. Przy dwustronnym nabyciu praw majątkowych opodatkowaniu podlega tylko nabycie jednej ze stron, a mianowicie to nabycie, od którego przypada wyższy podatek.

Art. 2. 1. Od podatku wolne są:

- 1) Skarb Państwa, związki samorządowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, przedsiębiorstwa państwowe, samorządowe, państwowo-spółdzielcze i centralne spółdzielczo-państwowe;

2) z zastrzeżeniem wzajemności:

- a) państwa obce — co do nabycia prawa własności lub dzierżawy i najmu nieruchomości lub lokali, znajdujących się w kraju, dla celów urzędowania przedstawicielstwa dyplomatycznego, konsularnego lub misyj zagranicznych czasowo czynnych w kraju, albo dla celów mieszkalnych kierownika przedstawicielstwa dyplomatycznego oraz członków pozostałego personelu dyplomatycznego, nie będących obywatelami Rzeczypospolitej,
- b) osoby, korzystające w myśl prawa międzynarodowego z prawa zakrajowości oraz członkowie personelu dyplomatycznego, konsulowie i członkowie personelu konsularnego, jeżeli nie są obywatelami Rzeczypospolitej — co do najmu lokali mieszkalnych lub dzierżawy bądź najmu nieruchomości dla celów mieszkalnych;
- 3) osoby prawne, z wyjątkiem zakładów ubezpieczeń, których dochód zgodnie ze statutem obracany jest w całości na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, sportowe, kultu religijnego, opieki społecznej i dobroczynne;
- 4) związki inwalidów, ofiar wrogów demokratycznego ustroju Polski, uczestników ruchu podziemnego, partyzanckie, b. więźniów politycznych oraz fundacje dla niesienia pomocy wymienionym osobom.

2. Osoby prawne wymienione w ust. 1 pkt 3 i 4 podlegają jednak obowiązkowi podatkowemu co do praw nabytych dla przedsiębiorstw, których świadczenia podlegają podatkowi obrotowemu i nie są od tego podatku zwolnione lub jeżeli nabyte prawo przekazano takiemu przedsiębiorstwu w ciągu lat 6, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło nabycie.

3. Podatnik dokonujący czynności z osobą zwolnioną od obowiązku podatkowego winien uiścić pełną kwotę podatku.

Art. 3. Nie podlega opodatkowaniu odpłatne nabycie praw majątkowych:

- 1) z czynności, która dla jednej chociażby ze stron biorących w niej udział jest zawodową z wyjątkiem odpłatnego nabycia nieruchomości; wątpliwości co do zawodowego charakteru danego rodzaju czynności rozstrzyga Minister Skarbu;
- 2) do rzeczy położonych za granicą oraz praw majątkowych, podlegających wykonaniu za granicą, chyba że nabywca jest obywatelem polskim mającym miejsce zamieszkania w kraju i nabycie odbywa się w kraju;
- 3) na zasadzie przepisów o przeprowadzeniu reformy rolnej, o osadnictwie, o regulacji gruntów będących nieruchomościami rolnymi, a w szczególności o scaleniu gruntów, o likwidacji serwitutów, o regulacji wód płynących lub ochronie od powodzi;
- 4) z czynności między przedsiębiorstwami, pozostającymi pod zarządem państwowym oraz między tymi przedsiębiorstwami a Skarbem Państwa lub przedsiębiorstwami państwowymi, a także między przedsiębiorstwami, pozostającymi pod zarządem tego samego związku samorządowego oraz między tymi przedsiębiorstwami a związkiem samorządowym, pod którego zarządem pozostają, lub przedsiębiorstwami tego samego związku — jeżeli czynności dokonano na skutek rozstrzygnięcia właściwego ministra;
- 5) z tytułu wpłat przez członków spółdzielni na udziały;
- 6) z czynności, spełnianych za wynagrodzeniem, do którego mają zastosowanie przepisy o podatku od wynagrodzeń;
- 7) z tytułu zaopatrzeń, rent oraz zasiłków należnych pracownikom i członkom ich rodzin;
- 8) z zastawu;
- 9) z gier losowych;
- 10) z przelewu wkładek oszczędnościowych;
- 11) nie stwierdzone pismem, jeżeli wartość nabycia nie przewyższa 100.000 zł;
- 12) stwierdzone pismem, podlegającym opłacie skarbowej (Dz. U. R. P. z 1949 r. Nr 53, poz. 419) lub zwolnionym od tej opłaty;
- 13) z pierwszego nabycia własności działek pracowniczych, przeznaczonych na indywidualną zabudowę, a nabytych od sprzedawców z odcinka społecznego.

Art. 4. Nie podlega opodatkowaniu nieodpłatne nabycie:

- 1) prawa własności na skutek zniesienia współwłasności, jeżeli wartości części fizycznych, uzyskanych z podziału, odpowiadają wartościom części idealnych i jeżeli od nabycia prawa współwłasności uiszczono należny podatek bądź nabycie nie pod-

legało podatkowi; w przypadku, gdy wartość części fizycznych nie odpowiada wartości części idealnych, opodatkowaniu podlega nadwyżka; nie podlega jednak opodatkowaniu nadwyżka wynikła wyłącznie na skutek zniesienia nabytej z tytułu spadku współwłasności nieruchomości rolnej;

- 2) praw przez żołnierzy i osadników do majątku nadanego przez Państwo oraz przez repatriantów do mienia przekazanego przez Państwo w rozmiarze nie przekraczającym wartości mienia nieruchomościowego pozostawionego poza granicami Państwa;
- 3) praw do zaopatrzenia emerytalnego, rent, zasiłków i innych korzyści majątkowych służących byłym i obecnym pracownikom lub pozostałym członkom ich rodzin;
- 4) praw majątkowych, jeżeli przedmiotem nabycia jest rzecz ruchoma położona w kraju lub prawo majątkowe podlegające wykonaniu w kraju, a ani nabywca, ani zmarły lub darczyńca w dniu otwarcia spadku bądź dziedziczenia nie byli obywatelami polskimi, chyba że obaj lub jeden z nich posiadał miejsce zamieszkania w kraju;
- 5) praw majątkowych, jeżeli przedmiotem nabycia jest rzecz położona za granicą lub prawo majątkowe podlegające wykonaniu za granicą, chyba że bądź zmarły lub darczyńca, bądź nabywca praw w chwili otwarcia spadku albo dziedziczenia darowizny był obywatelem polskim lub posiadał miejsce zamieszkania w kraju;
- 6) znajdujących się za granicą i przekazanych do kraju walut zagranicznych lub dewiz, także w tym przypadku, gdy zostały uzyskane ze spieniężenia nabytego nieodpłatnie majątku położonego za granicą;
- 7) praw, których czysta wartość co do każdego nabywcy nie przewyższa 500.000 zł; do podstawy obliczenia wyżej wymienionej kwoty 500.000 zł zalicza się wartości sprzętów, pościeli, odzieży, bielizny, przeznaczonych do użytku w gospodarstwie domowym ani narzędzi pracy lub inwentarza żywego i martwego w gospodarstwach rolnych, jeżeli czysta wartość tych ruchomości co do każdego nabywcy nie przewyższa 100.000 zł i przypada na rzecz osób wymienionych w I-ej klasie podatkowej;
- 8) praw do używania przez trzy miesiące od dnia otwarcia spadku mieszkania i urządzenia domowego przez małżonka i osoby bliskie spadkodawcy, którzy w chwili jego śmierci mieszkali i pozostawali we wspólnym gospodarstwie (art. 2 § 2 prawa spadkowego);
- 9) prawa własności w wykonaniu istniejącego zobowiązania spadkobiercy do zaspokojenia roszczeń z zapisu, dalszego zapisu lub polecenia.

DZIAŁ II.

Obowiązek podatkowy.

Art. 5. 1. Obowiązek podatkowy ciąży solidarnie na osobach fizycznych, prawnych, spadkach nie objętych, spółkach jawnych, komandytowych oraz spółkach nie będących spółkami handlowymi, które nabyły prawa określone w art. 1, a przy nieodpłatnym nabyciu — również na darczyńcy.

2. Obowiązek podatkowy obciąża solidarnie — prócz osób wymienionych w ust. 1 także:

- 1) osoby prowadzące cudze sprawy bez zlecenia;
- 2) osoby, które jako prawonabywcy osób wymienionych w ust. 1 nabyły prawa określone w art. 1.

DZIAŁ III.

Powstanie obowiązku podatkowego.

Art. 6. 1. Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą nabycia prawa majątkowego. W przypadku określonym w art. 2 ust. 2 obowiązek podatkowy powstaje z chwilą przekazania przedsiębiorstwu prawa majątkowego.

2. Jeżeli stwierdzono pismem nabycie prawa majątkowego nie poddanego opodatkowaniu, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą sporządzenia pisma.

3. Nabycie prawa pod warunkiem rozwiązującym uważa się za nabycie bezwarunkowe. W razie spełnienia się warunku rozwiązującego władza podatkowa może uchylić obowiązek podatkowy w całości lub w części.

4. Nabycie praw pod warunkiem zawieszającym uważa się za nabycie bezwarunkowe, jeżeli nabycie jest odpłatne; nieziszczenie się warunku zawieszającego powoduje uchycenie obowiązku podatkowego. Jeżeli nabycie nie jest odpłatne, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ziszczenia się warunku. Władza podatkowa może jednak ustalić należność podatkową, jaka by przypadła w razie ziszczenia się warunku zawieszającego, i należność tę zabezpieczyć. Nabycie praw majątkowych wynikających z przybicia na licytacji uważa się za nabycie pod warunkiem zawieszającym.

DZIAŁ IV.

Podstawa opodatkowania.

Art. 7. 1. Podstawę opodatkowania stanowi:

- 1) przy odpłatnym nabyciu praw — wartość tych praw w dniu powstania obowiązku podatkowego; do wartości prawa dolicza się także wartość ubocznych świadczeń i innych korzyści wynikających z prawa. Od wartości praw nie odlicza się przejętych przez nabywcę długów i ciężarów;
- 2) przy nieodpłatnym nabyciu praw — wartość tych praw po potrąceniu długów i ciężarów (czysta wartość praw); opodatkowania dokonuje się według stanu prawa w dniu jego nabycia, a według wartości prawa w dniu dokonania wymiaru.

2. Do długów i ciężarów zalicza się również koszty ostatniej choroby spadkodawcy, jeżeli nie pokryto ich za jego życia i z jego majątku, koszty pogrzebu i nagrobka, odpowiadające zwyczajom miejscowym i stosunkom majątkowym zmarłego, koszty postępowania spadkowego, koszty zarządu spadku nieobjętego, wynagrodzenie wykonawcy testamentu, obowiązek zaspokojenia roszczeń o zachówek, obowiązki wypełnienia zapisów oraz poleceń, zamieszczone w testamencie, i inne obowiązki, wynikające z prawa spadkowego.

3. Za wartość nabytego prawa przyjmuje się wartość podaną przez podatnika, o ile niniejszy dekret nie stanowi inaczej.

4. Jeżeli wartość podana przez podatnika zdaniem władzy podatkowej nie odpowiada wartości sprzedaż-

nej nabytego prawa w czasie dokonywania wymiaru, władza podatkowa wezwie podatnika do odpowiedniego podwyższenia podanej wartości prawa, wyznaczając mu termin co najmniej dwutygodniowy. W przypadku, gdy podatnik nie udzieli odpowiedzi lub złożone oświadczenie nasuwa wątpliwości co do trafności podanej wartości, władza podatkowa ustali wartość sprzedażną po zasięgnięciu opinii biegłych. Jeżeli wartość ustalona przez władzę podatkową przekracza wartość podaną przez podatnika przynajmniej o 33%, koszty ustalenia wartości poniesie podatnik.

5. Przepis ustępu poprzedzającego stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy kilku podatników podało różne wartości nabytego prawa.

Art. 8. 1. Za podstawę opodatkowania przy umowach przyrzeczenia nabycia praw majątkowych przyjmuje się podaną w umowie wartość tych praw.

2. Jeżeli przedmiotem opodatkowania jest prawo majątkowe, wynikające z uznania długu bądź udzielenia pożyczki, podstawę opodatkowania stanowi kwota zobowiązania dłużnego.

3. Przy odstąpieniu praw wymienionych w ustępach poprzedzających podstawę opodatkowania stanowi wartość świadczenia wzajemnego.

Art. 9. 1. Minister Skarbu może w drodze rozporządzenia wydawać normy o najniższym szacunku („szacunku prawnym“) rzeczy nieruchomości.

2. Jeżeli wartość rzeczy nieruchomości podana przez podatnika jest niższa od szacunku prawnego tej rzeczy, podstawę opodatkowania stanowi kwota szacunku prawnego.

3. Do czasu wydania norm przewidzianych w ust. 1 stosuje się także do rzeczy nieruchomości przepis art. 7 ust. 4.

Art. 10. 1. Za podstawę opodatkowania przyjmuje się:

- 1) przy zawiązaniu spółki — kapitał zakładowy;
- 2) przy powiększeniu kapitału zakładowego spółki — sumę, o którą powiększono kapitał zakładowy.

2. Za kapitał zakładowy uważa się wszelkie wkłady wspólników z wyjątkiem polegających na wykonywaniu pracy, a w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością — również dopłaty; w spółkach akcyjnych za kapitał zakładowy uważa się wartość nominalną wszystkich akcji z doliczeniem sum, które pierwsi nabywcy akcji wydanych za gotówkę wpłacają ponad wartość nominalną oraz wartość dopłat innego rodzaju. Do wkładów rzeczowych w formie nieruchomości mają zastosowanie przepisy art. 7 ust. 4 i art. 9.

3. Przy przekształceniu spółek przez utworzenie nowej spółki i przejęcie majątku spółki lub spółek już istniejących — podstawę opodatkowania przyjmuje się według zasad podanych w ust. 1 pkt 1.

4. Przy przekształceniu spółek przez przejęcie przez jedną ze spółek majątku jednej lub kilku spółek już istniejących — podstawę opodatkowania przyjmuje się według zasad podanych w ust. 1 pkt 2.

5. Za kapitał zakładowy w rozumieniu niniejszego dekretu uważa się również:

- 1) pożyczki udzielone krajowej spółce przez jednego ze wspólników lub udziałowców, jeżeli ogólna suma nie spłaconych pożyczek w dacie udzielenia pożyczki przekracza 50% kapitału zakładowego;

- 2) udzielenie pożyczki krajowej spółce przez osobę trzecią, jeżeli wspólnik lub udziałowiec umocni ją poręką lub zastawem i zachodzi warunek przewidziany w pkt 1;
- 3) udzielenie pożyczki krajowej spółce przez spółkę, w której uczestniczą wspólnicy lub udziałowcy spółki otrzymującej pożyczkę, jeżeli zachodzi warunek przewidziany w pkt 1.

Art. 11. 1. W przypadku, gdy przedmiotem opodatkowania jest nabycie prawa majątkowego, z którego wynika prawo żądania wykonania jednego z dwóch lub więcej świadczeń różnej wartości, za podstawę opodatkowania przyjmuje się świadczenie, od którego przypada wyższy podatek.

2. W przypadku gdy przedmiotem nabytego prawa majątkowego jest świadczenie, które nie może być oznaczone pod względem ilości w chwili nabycia prawa, podstawę opodatkowania ustala się w miarę wykonywania świadczenia. Władza podatkowa może jednak za zgodą podatnika przyjąć za podstawę opodatkowania prawdopodobną sumę wszystkich świadczeń za cały czas trwania obowiązku świadczenia.

1) do lat 15	— 22-krotną	wartość świadczenia rocznego
2) powyżej lat 15 do 25	— 21- "	" " "
3) " " 25 " 35	— 20- "	" " "
4) " " 35 " 45	— 18- "	" " "
5) " " 45 " 55	— 15- "	" " "
6) " " 55 " 65	— 11- "	" " "
7) " " 65 " 75	— 7,5- "	" " "
8) " " 75 " 80	— 5- "	" " "
9) " " 80 "	— 3- "	" " "

5. W razie uzależnienia terminu trwania świadczeń od czasu życia dwu lub więcej osób za podstawę opodatkowania przyjmuje się roczną wartość świadczenia pomnożoną przez jeden z mnożników określonych w ust. 4, a to odpowiednio do wieku osoby najstarszej lub najmłodszej stosownie do tego, czy świadczenia mają trwać do śmierci osoby, która umrze pierwsza, czy do śmierci osoby, która umrze ostatnia.

6. Przepisy ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio również do obliczania użytkowania, służebności, ciężarów realnych i rent.

7. Roczna wartość użytkowania przyjmuje się w wysokości 4% wartości rzeczy poddanej użytkowaniu, chyba że wartość użytkowania, wyższa lub niższa, jest niewątpliwa.

Art. 12. 1. Jeżeli przedmiotem nabytego prawa majątkowego jest świadczenie wyrażone w walucie zagranicznej, w papierach wartościowych lub w złocie, podstawą opodatkowania jest suma będąca wynikiem przeliczenia według zasad, jakie określi Minister Skarbu.

2. Prawa, co do których zachodzi wątpliwość, czy lub w jakiej mierze istnieją albo czy są wykonalne, wlicza się do podstawy opodatkowania według ich przypuszczalnej wartości.

3. Jeżeli przedmiotem nieodpłatnego nabycia praw majątkowych jest zwolnienie od zobowiązania albo jeżeli na skutek takiego nabycia następuje wygaśnięcie zobowiązania, wartość zobowiązania wlicza się do podstawy opodatkowania. Przepisu tego nie stosuje się do zobowiązań darczyńcy lub spadkodawcy wobec nabywcy.

Art. 13. 1. Jeżeli co do rzeczy oddanych na przechowanie służy dwu lub więcej osobom solidarnie prawo rozporządzania, w razie śmierci jednej z nich zachodzi dla

3. W przypadku gdy przedmiotem opodatkowania jest nabycie prawa do świadczeń powtarzających się, należy celem ustalenia podstawy opodatkowania pomnożyć roczną wartość świadczeń:

- 1) w razie ustanowienia świadczeń na wieczne czasy — przez 25;
- 2) w razie ustanowienia świadczeń na czas ściśle ograniczony co do ilości lat lub ich części — przez tę ilość lat lub ich części, najwyżej jednak przez 22;
- 3) w razie ustanowienia świadczeń na czas nieokreślony, jednak nie ograniczony do czasu życia jednej lub więcej osób — przez 5;
- 4) w razie gdy w przypadkach podanych w pkt 3 oznaczono termin, do którego zobowiązanie trwać będzie niewątpliwie, — za czas ściśle określony w sposób podany w pkt 2, za czas dalszy zaś w sposób podany w pkt 3, łącznie jednak najwyżej — przez 22.

4. W przypadku ustanowienia świadczeń na czas życia jednej osoby, za podstawę opodatkowania przyjmuje się wartość prawa obliczoną według wieku osoby, z której śmiercią gaśnie zobowiązanie. Wartość ta wynosi przy wieku:

celów wymiaru podatku domniemanie, iż te rzeczy należały do osoby zmarłej.

2. Jeżeli umówiono się, że prawo rozporządzania służy nie osobie, na której imię rzeczy złożono, lecz osobie trzeciej, wówczas w razie śmierci osoby trzeciej zachodzi dla celów wymiaru podatku domniemanie, że te rzeczy należały do niej.

3. Przepisy ustępów poprzedzających stosuje się również do przedmiotów, znajdujących się w skrynkach depozytowych (safes) tudzież w razie oddania na przechowanie pieniędzy z zastrzeżeniem zwrotu takiej samej sumy oraz do rzeczy zamiennych, oddanych na przechowanie z zastrzeżeniem zwrotu takiej samej ilości rzeczy tego samego rodzaju.

Art. 14. 1. Jeżeli nieodpłatne nabycie prawa majątkowego od tej samej osoby następuje kilkakrotnie, do wartości ostatniego prawa majątkowego dolicza się wartość praw majątkowych poprzednio nabytych, chyba że nabycie poprzednie miało miejsce w okresie poprzedzającym lat 6, licząc wstecz od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło nabycie. Od podatku, obliczonego od łącznej wartości praw majątkowych, potrąca się podatek przypadający od poprzednio opodatkowanych nieodpłatnych nabytków majątkowych. Wynikająca z obliczenia nadwyżka podatku nie podlega ani zarachowaniu, ani zwrotowi.

2. Notariusze spisujący akt darowizny obowiązani są zapytać strony, czy zachodzą okoliczności podane w ustępie poprzedzającym, i odpowiedź stron podać w akcie. W przypadku nieodpłatnego nabycia praw majątkowych, nie ujawnionych w akcie notarialnym, podatnicy obowiązani są podać powyższe dane w zeznaniu podatkowym.

DZIAŁ V.

Stopa procentowa podatku.

Art. 15. 1. Stopa procentowa od odpłatnego nabycia praw majątkowych wynosi:

- 1) 6⁰/₀ — od nabycia nieruchomości,
 - 2) 1⁰/₀ — od uznania długu, pożyczki, nabycia papierów wartościowych oraz najmu lokali,
 - 3) 0,5⁰/₀ — od przyrzeczenia nabycia praw majątkowych,
 - 4) we wszystkich przypadkach, nie wymienionych w punktach poprzednich:
 - a) 2,5⁰/₀ — gdy nabycie zostało stwierdzone pismem,
 - b) 3,5⁰/₀ — gdy nabycie nie zostało stwierdzone pismem.
2. Stopę procentową, przewidzianą w ust. 1 pkt 1,

Stopień podatkowy	Wysokość czystej wartości nabytego majątku w złotych	
	ponad	do
1.	500.000	1.000.000
2.	1.000.000	1.500.000
3.	1.500.000	2.000.000
4.	2.000.000	3.000.000
5.	3.000.000	5.000.000
6.	5.000.000	7.000.000
7.	7.000.000	10.000.000
8.	10.000.000	15.000.000
9.	15.000.000	20.000.000
10.	20.000.000	25.000.000
11.	25.000.000	30.000.000
12.	30.000.000	40.000.000
13.	40.000.000	50.000.000
14.	50.000.000	—

2. Do I klasy podatkowej zalicza się:

- 1) małżonka;
- 2) dzieci:
 - a) z małżeństwa, b) uprawnione, c) uznane d) zrównane;
- 3) dzieci pozamażeńskie nie podpadające pod wymienione w pkt 2 — w razie nabycia po matce i jej rodzinie;
- 4) dalszych zstępnych (wnuki, prawnuki itd.).

Do II klasy podatkowej zalicza się:

- 1) rodziców;
- 2) rodzeństwo;
- 3) przysposobionych.

Do III klasy podatkowej zalicza się:

- 1) zstępnych rodzeństwa;
- 2) pasierbów.

Do IV klasy podatkowej zalicza się:
innych.

3. Zaliczenie do klasy podatkowej następuje według osobistego stosunku nabywcy do osoby, od której prawa zostały nabyte.

4. Podatek wymierza się w ten sposób, aby z sumy czystej wartości otrzymanego majątku wyższego stopnia po potrąceniu podatku nie pozostało mniej, niż pozostaje z najwyższej wartości czystego majątku niższego stopnia po potrąceniu podatku na ten stopień przypadającego; jeżeli z sumy stanowiącej podstawę opodatkowania pozostałoby po potrąceniu podatku mniej, niż wynosi kwota czystej wartości majątku wolnego od podatku, poda-

stosuje się również do nabycia prawa żądania, aby nieruchomość została oddana na własność (art. 45 § 2 prawa rzeczowego); w tym przypadku przeniesienie własności nieruchomości nie podlega odrębnemu opodatkowaniu.

3. W przypadku nabycia, obejmującego kilka praw majątkowych, do których mają zastosowanie różne stopy procentowe, podatnik obowiązany jest dla celów obliczenia podatku określić przy nabyciu wartość każdego z tych praw oddzielnie; w braku takiego określenia podatek oblicza się według stopy procentowej wyższej.

4. Dla ustalenia stopy procentowej i obliczenia podatku podstawę opodatkowania zaokrągla się do pełnych dziesiątek złotych w dół, podatek zaś do pełnych złotych w dół.

Art. 16. 1. Stopa procentowa od nieodpłatnego nabycia praw majątkowych wynosi:

I	W klasie podatkowej			IV
	II	III	%	
0,5	1	1,5	2	
1	1,5	2	4	
2	3	4	8	
3	4,5	6	12	
4	6	8	16	
5	7,5	10	20	
6	9	12	24	
7	10,5	14	28	
8	12	16	32	
10	15	20	40	
12	18	24	48	
14	21	28	56	
17	25	34	64	
20	30	40	72	

tek pobiera się tylko w wysokości czystej wartości majątku ponad kwotę wolną od podatku.

5. W przypadku gdy część praw majątkowych nabytych nieodpłatnie wyłączona jest na podstawie umów międzynarodowych od podatku przewidzianego w niniejszym dekrete, od pozostałych części praw majątkowych podlegających opodatkowaniu należy obliczyć podatek według stopy procentowej, która odpowiada całości nabycia.

6. Przepis art. 15 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

DZIAŁ VI.

Termin płatności i sposób zapłaty.

Art. 17. 1. Do obliczenia i pobrania od podatnika podatku i do wpłacenia go na rachunek właściwej władzy podatkowej obowiązani są:

- 1) notariusz — od sporządzonych przed nim aktów, od pism, przedstawionych mu celem dokonania czynności urzędowej i od licytacji przed nim odbytych;
- 2) właściwy sekretarz sądu — od postanowień sądu, na mocy których następuje nabycie praw majątkowych, oraz od postanowień sądu, nadających klauzulę wykonalności wyrokom sądów polubownych;
- 3) komornik sądowy — od dokonanych przez niego czynności stanowiących tytuł nabycia praw majątkowych;

- 4) poborca w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym — od dokonanych przez niego czynności stanowiących tytuł nabycia praw majątkowych;
- 5) sędzia obywatelski — od nabycia praw majątkowych wpisywanych do księgi umów;
- 6) urzędnik państwowy lub samorządowy — od umów zawartych w imieniu państwa lub samorządu w zakresie jego obowiązków służbowych bez udziału notariusza lub sądu;
- 7) urzędnik powołany do wykonania orzeczeń i aktów administracyjnych — od orzeczeń i aktów administracyjnych stanowiących tytuł nabycia praw majątkowych.

2. Płatnicy zaświadczenia na oryginałach bądź odpisach pism, stwierdzających nabycie praw majątkowych, a wydawanych stronom, sposób obliczenia podatku, a mianowicie: podstawę opodatkowania, rodzaj czynności prawnej (przedmiot podatku), stopę procentową podatku, sumę podatku, uiszczenie bądź podstawę niepobrania podatku oraz pozycję rejestru. Takie same zaświadczenie zamieszczają w rejestrach oraz na pismach pozostałych w aktach, a sędzia obywatelski w treści wpisu do księgi umów i w rejestrze.

3. Przepisy co do sposobu pobierania, zaświadczenia i prowadzenia rejestru podatku od nabycia praw majątkowych wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

4. Płatnicy obowiązani są do odmówienia zawarcia czynności prawnej lub dokonania czynności urzędowej bądź wydania rzeczy lub pisma w razie nieuiszczenia należnego podatku. Niepobranie podatku może nastąpić jedynie za uprzednim zezwoleniem władzy podatkowej.

5. W przypadkach, przewidzianych w art. 11 ust. 2, płatnik nie oblicza ani nie pobiera podatku, natomiast obowiązany jest przesłać właściwej władzy podatkowej w terminie określonym w art. 19 ust. 1 odpis sporządzonego lub zaświadczonego przez niego dokumentu.

Art. 18. Podatek pobierany przez płatników uiszcza się wyłącznie gotówką. Pobrane kwoty podatku płatnicy obowiązani są wpłacać w terminach następujących:

- 1) notariusze, jeżeli chodzi o kwoty zapisane do wykazu wpływów w czasie od dnia 1 do 7 każdego miesiąca — w dniu 8 danego miesiąca, w czasie od 8 do 14 — w dniu 15 danego miesiąca, w czasie od 15 do 21 — w dniu 22 danego miesiąca i w czasie od 22 do końca miesiąca — w dniu 1 miesiąca następnego;
- 2) poborca w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym — w terminach przewidzianych przepisami egzekucyjnymi o terminie uiszczania kwot ściągniętych w drodze egzekucji administracyjnej;
- 3) pozostali płatnicy wymienieni w art. 17 — do dnia 20 danego miesiąca, jeżeli chodzi o kwoty podatku pobranego od 1 do 15 każdego miesiąca, oraz do dnia 5 następnego miesiąca, jeżeli chodzi o kwoty podatku pobranego od 16 do końca poprzedniego miesiąca.

Art. 19. 1. Poza przypadkami, przewidzianymi w art. 17, podatnicy obowiązani są sami obliczyć podatek i wpłacić go bez wezwania do kasy właściwej władzy podatkowej w terminie dwóch tygodni od dnia powstania obowiązku podatkowego.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy przypadku nieodpłatnego nabycia majątku w drodze spadku, zapisu, dalszego zapisu lub polecenia; podatnicy ci obowiązani są w ter-

minie, określonym do złożenia zeznania, do wpłacenia zaliczki na podatek w wysokości określonej przez władzę podatkową.

Art. 20. 1. W przypadkach przewidzianych w art. 19 ust. 1, jeżeli czynność została stwierdzona pismem, podatnik może uiścić podatek przez użycie znaczków skarbowych, chyba że dekret stanowi inaczej. W tym przypadku podatnik nie ma obowiązku składania deklaracji wskazanej w art. 60 ust. 1 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 174).

2. W razie uiszczenia podatku znaczkami skarbowymi podatnik powinien:

- 1) bądź skasować znaczki skarbowe przez przepisanie ich początkowymi lub końcowymi wyrazami pisma albo stwierdzającymi zawarcie umowy podpisami stron;
- 2) bądź przedstawić pismo władzy podatkowej celem urzędowego skasowania.

3. W razie uiszczenia podatku gotówką podatnik powinien:

- 1) albo uiścić do kasy władzy podatkowej sumę, którą sam obliczył, i załączyć kwit kasowy do pisma stwierdzającego czynność prawną podlegającą podatkowi;
- 2) albo przedstawić pismo władzy podatkowej, a ta określi sumę podatku i wyda polecenie przyjęcia przez kasę tej władzy; w braku pisma powinien złożyć deklarację.

4. Minister Skarbu określi rodzaje znaczków skarbowych, sposób ich wyrobu, sprzedaży i wysokość wynagrodzenia za sprzedaż, warunki wymiany, sposób urzędowego kasowania oraz najwyższą kwotę podatku, która może być wpłacona przez użycie znaczków skarbowych.

DZIAŁ VII.

Odpowiedzialność za podatek.

Art. 21. Podatek od nabycia praw majątkowych jest podatkiem rzeczowym w rozumieniu art. 5 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 173).

DZIAŁ VIII.

Ograniczenie prawa rozporządzania prawami majątkowymi.

Art. 22. 1. Przed uiszczeniem podatku, przypadającego od nabycia praw do spadku, nie może nastąpić bez zezwolenia władzy podatkowej ani ujawnienie nabytych praw majątkowych w księgach wieczystych, ani zapłata długu przez dłużnika spadkodawcy, ani wydanie przedmiotów wymienionych w art. 13, ani wypłata sum ubezpieczeniowych płatnych wskutek śmierci spadkodawcy.

2. Przed uiszczeniem podatku, przypadającego od nabycia praw do zapisu, dalszego zapisu lub z tytułu polecenia, nie może nastąpić bez zezwolenia władzy podatkowej zapłata należności przypadającej z tytułu tychże praw lub polecenia.

3. Osoba, która wbrew przepisom poprzedzających ustępów uiści dług, wykona polecenie lub wyda przedmioty wymienione w art. 13, odpowiada solidarnie wraz

z podatnikiem za podatek do wysokości zwróconego długu lub wartości wydanych przedmiotów albo wartości wykonanego polecenia.

4. Jeżeli przedmiotem aktu notarialnego, który ma być sporządzony, lub dokumentu, co do którego notariusz ma uwierzytelnić podpis, ma być zbycie praw majątkowych, a z treści aktu lub dokumentu wynika, że prawo majątkowe zostało uzyskane przez zbywcę w drodze spadkobrania, zapisu, dalszego zapisu lub polecenia, notariusz może sporządzić akt lub uwierzytelnić własnoręcznie podpisu tylko za uprzednim zezwoleniem władzy podatkowej lub po stwierdzeniu, że należny podatek od nabycia tych praw został uiszczony.

DZIAŁ IX.

Ulgi podatkowe.

Art. 23. Minister Skarbu może na całym obszarze Państwa lub w poszczególnych jego częściach w granicach słuszności gospodarczej ustanawiać zwolnienia od podatku, zarówno w stosunku do poszczególnych rodzajów nabycia, jak i w stosunku do poszczególnych kategorii praw majątkowych, będących przedmiotem nabycia, jak również obniżać stopę procentową podatku (art. 15 i 16) oraz podwyższać sumę wartości wolnej od podatku (art. 3 pkt 11 i art. 4 pkt 7).

DZIAŁ X.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 24. Nabycie praw majątkowych, dokonane przed dniem wejścia w życie niniejszego dekretu, podlega przepisom niniejszego dekretu, jeżeli zostało stwierdzone pismem po dniu wejścia w życie niniejszego dekretu.

Art. 25. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 26. 1. Dekret niniejszy wchodzi w życie co do przepisów dotyczących opodatkowania odpłatnego nabycia praw majątkowych oraz nieodpłatnego nabycia w drodze darowizny — z dniem pierwszym drugiego miesiąca po ogłoszeniu, co do pozostałych przepisów — z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1947 r.

2. Jednocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy w przedmiotach unormowanych niniejszym dekretem, a w szczególności:

- 1) art. 1 — 7, 9 — 12, 14 — 28, 30, 31 ust. 1 — 4, 6 i 7, 32, 33 ust. 1 i 2 zdanie 2, 35, 37, 44, 45, 52 — 62, 63 ust. 1 lit. a) — c) i e) oraz ust. 2, 64 — 71, 75 — 81, 88 — 91, 101 — 110, 114 — 116, 118, 120, 121, 131 — 135, 139, 164 — 173, 175 — 181 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 64, poz. 404) z późniejszymi zmianami;
- 2) art. 1 — 5 ust. 1, 7 — 17, 25 — 34, 36, 38, 39, 42 — 53 ustawy z dnia 29 maja 1920 r. w przedmiocie zmiany przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 299) z późniejszymi zmianami oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 1922 r. w przedmiocie zmiany niektórych przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 263);
- 3) cesarskie rozporządzenie z dnia 15 września 1915 r. o należnościach od przeniesień majątku pod tytułem darmym (Dz. u. p. austr. Nr 278) z późniejszymi zmianami;
- 4) ustawa z dnia 18 czerwca 1901 r. o należnościach od przeniesień majątku (Dz. u. p. austr. Nr 74) z późniejszymi zmianami;
- 5) ustawa o podatku spadkowym z dnia 3 czerwca 1906 r. (Dz. u. Rzeszy str. 654) z późniejszymi zmianami;
- 6) ustawa o podatku spadkowym z dnia 10 września 1919 r. (Dz. u. Rzeszy str. 1543) z późniejszymi zmianami;
- 7) przepisy szczególne w częściach dotyczących zwolnień podmiotowych i przedmiotowych od opłat stemplowych oraz opodatkowania spadków i darowizn z wyjątkiem zwolnień wynikających z umów między państwowych.

Art. 27. 1. Ilekroć w przepisach prawnych mowa jest:

- 1) o opłatach stemplowych — należy przez nie rozumieć podatek od nabycia praw majątkowych bądź opłatę skarbową unormowaną dekretem z dnia 3 lutego 1947 r. (Dz. U. R. P. z 1949 r. Nr 53, poz. 419);
- 2) o podatku od spadków i darowizn lub o należnościach od przeniesienia majątku pod tytułem darmym — należy przez nie rozumieć podatek od nabycia praw majątkowych w części dotyczącej nieodpłatnego nabycia.

2. Ilekroć w innych przepisach prawnych jest mowa o przepisach uchylonych niniejszym dekretem, należy zamiast uchylonych przepisów stosować odpowiednio przepisy niniejszego dekretu.

419

OBWIESZCZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 29 września 1949 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o opłacie skarbowej.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 1949 r. o zmianie dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. R. P. Nr 42, poz. 310) ogłaszam w załączeniu jednolity tekst dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o op-

łacie skarbowej (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 107 i Nr 38, poz. 192) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 2 lipca 1949 r. o zmianie dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o opłacie skarbowej i z zastosowaniem nowej nu-